
**Володимир СТАРОСТА,
Олеся ГОШКО**
(Ужгород, Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З СІМ'ЯМИ ДІТЕЙ ЯК СКЛADOVA ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» [1] визначає цілий спектр компетентностей, якими має володіти сучасний вихователь закладу дошкільної освіти (далі ЗДО), а Базовий компонент дошкільної освіти серед умов реалізації стандарту підкреслює важливу роль взаємодії закладів дошкільної освіти з сім'ями дітей як учасниками освітнього процесу [2]. Водночас зазначимо, що світова пандемія, військовий стан в Україні суттєво вплинули на освітній процес у ЗДО, на взаємодію ЗДО з родинами.

Л. Фамілярська описує поширення використання цифрових технологій в освітньому процесі ЗДО [4], має місце надання батьками переваги комунікації з педагогами через використання сучасних цифрових засобів і технологій та раннє залучення дітей дошкільного віку до перегляду медіаконтенту.

Мета повідомлення – висвітлити деякі результати емпіричного дослідження взаємодії закладів дошкільної освіти з сім'ями дітей, до якого долучали майбутніх вихователів – студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» під час вивчення курсів «Основи педагогічних досліджень» (бакалаврат), «Методологія наукових досліджень» (магістратура) та інших навчальних дисциплін.

Серед сучасних методів педагогічного дослідження звертали увагу студентів на переваги онлайн опитування в Google

Forms (можливість відповідати на питання анкети в зручний час для респондентів; анонімність, що передбачає захист персональних даних; технічна зручність, оскільки для відповіді можна використовувати різні цифрові пристрої), аби надалі вони могли використовувати сформовані вміння у професійній діяльності. Важливою перевагою такого опитування в Google Forms є також можливість математичного опрацювання отриманих результатів, що проводили спільно зі студентами під час практичних занять.

Емпіричне дослідження проводили на базі кількох ЗДО Закарпатської області, зокрема, в м. Ужгород та ін. Використовували анкету «Наша Дитина, природа і садочок» (автор В. Староста) [3], яку студенти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» спільно з вихователями ЗДО пропонували батькам дошкільників. Для математичного опрацювання результатів використовували комп'ютерну програму IBM SPSS Statistics 23.

Характеристика долучених респондентів вибірки за ознаками:

- респонденти-члени родини дошкільників: мама 72 (81,8 %); тато 10 (11,4 %); бабуся 4 (4,5 %); дідусь 2 (2,3 %); всього 88 старших членів родини дошкільників (табл. 1)

Таблиця 1.

Характеристика респондентів вибірки

Респонденти	Кількість	Відсотки
Мама	72	81,8
Тато	10	11,4
Бабуся	4	4,5
Дідусь	2	2,3
Разом	88	100,0

- місце розташування ЗДО: село / селище 26 (29,5 %), місто – 62 (70,5 %);

Характеристика дошкільників – членів родини респондентів:

- за статтю: хлопчики – 45 (51,1 %), дівчатка – 43 (48,9 %);

- за віком дошкільників: від 1 до 3 років – 25 (28,4 %); від 3 до 4 років – 14 (15,9 %); від 4 до 5 років – 10 (11,4 %); від 5 до 6/7 років – 39 (44,3 %).

Розглянемо відповідь респондентів на таке питання пропонуваної анкети: «Між нашою родиною і педагогами ЗДО переважають доброзичливі відносини».

Відповідь за п'ятибальною шкалою:

- 1 (Категорично НЕ погоджуюсь);
- 2 (Скоріше НЕ погоджуюсь);
- 3 (Наполовину);
- 4 (Скоріше погоджуюсь);
- 5 (Цілком погоджуюсь).

Деякі статистичні показники опитування родини дошкільників наведено у табл. 2 та на рис. 1. Пропоновану шкалу можемо розглядати як рівень доброзичливості відносин від 1 (низький) до 5 (високий). Приймали нульову гіпотезу, згідно з якою розходження між вибірками може зумовлюватися випадковими причинами, тобто вибірки приблизно однакові за дослідженими показниками оцінювання. Отримані результати розрахунку t-критерію ($p \leq 0,05$) для незалежних вибірок показують відсутність статистично значущої різниці у випадку порівняння груп респондентів за ознакою «місцезнаходження ЗДО», «стать дитини у родині респондентів» (табл. 2).

Таблиця 2

Деякі статистичні показники опитування родини дошкільників

Ознака вибірки	Вибірки	N	Mean	Sig. (2- tailed)
Місце розташування ЗДО	Село / Селище	26	4,81	0,203
	Місто	62	4,63	
Стать дитини у родині	Хлопчик	45	4,76	0,239
	Дівчинка	43	4,60	

Позначення: N – кількість респондентів; Sig. – значущість двостороння/2-tailed); Mean /M – середнє значення.

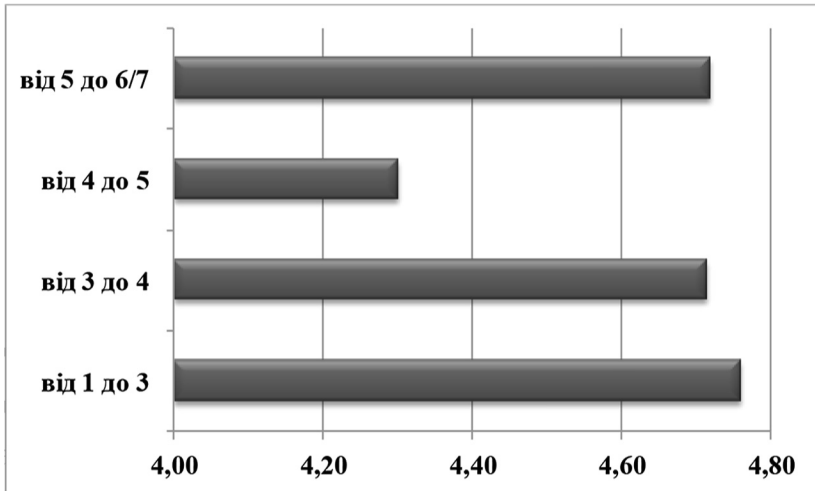

Рис. 1. Результати проведеного опитування родин дошкільників за ознакою «вік дитини у родині респондентів».

Отримані середні значення, які наведено у табл. 2 та на рис. 1 хоча і не представляють значну вибірку, проте, з нашого погляду, дають можливість виявити певні тенденції. Переважна частина батьків погоджуються, що між ними та ЗДО переважають доброзичливі відносини. Найбільш подібні середні значення спостерігаємо за ознакою «вік дитини у родині респондентів»: 1–3 роки (4,76), 3–4 роки (4,71), 5–6/7 років (4,72), трохи менші значення виявляємо у випадку 4–5 років (4,30).

Таким чином, вважаємо, що, по перше, отримані результати свідчать про переважання між родинами дітей та ЗДО доброзичливих відносин, а це має надважливе значення для реалізації цілей освітнього процесу у ЗДО; по друге, ознайомлення майбутніх вихователів з цифровими інструментами для вивчення взаємодії закладів дошкільної освіти з сім'ями дітей сприяє практичній спрямованості професійної підготовки та розвитку дослідницької компетентності студентів під час вивчення курсів «Основи педагогічних досліджень» (бакалаврат), «Методологія наукових досліджень» (магістратура) та інших навчальних дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Затверджено МОН України (2021). [https://mon.gov.ua/storage/app/media/ rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf)
2. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Затверджено Мінекономіки України від 19 жовтня 2021 р. № 755–21.
2. Староста В.І. (2023). Ознайомлення з природою та екологічне виховання дітей дошкільного віку: зміст та апробація опитувальника для батьків. *Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи* : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. участю (м. Кам'янське, 01–02.06.2023). Кам'янське : Дніпровський держ. технічний університет, 2023. С. 228–231. https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/zbirka_konf_soz.pdf
3. Фамілярська Л.Л. Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*. 2021. №. 11. С.174–183.